

Yhteiskunta-, yritys- ja työelämätiedon paketti laajennetulle työssäoppijoille

1. Tässä opintojaksossa painotetaan työelämätaitoja ja yrittäjyyttä. Lisäksi käsitellään lyhyesti oman talouden suunnittelua.
2. Tee annetut tehtävät huolellisesti ja palauta ne opettajalle.
3. Kun opettaja on lukenut tehtävät ja arvostellut ne, saat niistä palautteen ja arvosanan, joka tulee tutkintotodistukseen. Jos paketin tehtäviä ei ole tehty hyväksytysti, opettaja voi vaatia ne uudelleen tehtäviksi.

Terveisin

Hanna Moilanen
Yhteisten aineiden lehtori, YSAO
hanna.moilanen@ysao.fi
p. 0400 799 846

TEHTÄVÄT

1. **Yrittäjäesitelmä.** Haastattele työssäoppimispaikkasi yrittäjää tai hänen edustajaansa. Voit käyttää tehtävässä valmiina olevia kysymyksiä haastattelusi pohjana. Kirjoita haastattelu puhtaaksi tekstinkäsittelyllä. Voit lisätä juttuun vaikkapa kuvan työpaikasta (itse otettu). Tarkoituksena on saada aikaan ”lehtijuttu”. Malli ohessa.
2. **Minustako yrittäjä.** Tee tehtävämoniste. **Etsi tietoa** yleisesti yrittäjyydestä: miten se määritellään, mitä yritysmuotoja on olemassa ja pohdi, olisiko sinusta yrittäjäksi.
3. **Työelämän pelisäännöt:** Haastattele työntekijöitä työpaikallasi. Kysele heiltä, mitkä ovat tärkeimpiä ominaisuuksia työpaikalla. Kirjaa ylös työpaikan säännöt ja tee niistä juliste. Tee työelämään liittyvä tehtävä termeistä. Nämä tehtävät käyvät sekä äidinkieleen että yhteiskunta-, yritys- ja työelämätietoon.
4. **Kirjoita ohessa olevan mallin mukainen**, väh. yhden sivun mittainen essee omasta taloudesta ja sen hoitamisesta. Käytä lähteitä ja merkitse käyttämäsi lähteet tekstin loppuun.

Hanna Moilanen
MARA10

Essee

24.1.2013

Oman talouden hallinta

Kirjoita sivun mittainen essee, jossa käytät lähteenä lehtijuttua, joka liittyy nuorten velkaantumiseen (esim. pikavipeistä; yksi riittää) internet-sivustoja, joilla annetaan ohjeita oman talouden suunnitteluun, esim. Marttojen ja Kuluttajaliiton sivustot:

http://www.martat.fi/neuvot_arkeen/rahat/talouden_suunnittelu/

http://www.kuluttajaliitto.fi/teemat/kuluttajan_talous/hankkeet_ja_materiaalit/valtti/oma_talous

- kerro, miten hoidat omaa talouttasi. Tulot/menot...
- pohdi nuorten velkaantumisen syitä (pikavipit, elämäntyyli...?)
- miten voi säästää parhaiten
- mistä saa apua talouden hallintaan, mitkä keinot ovat mielestäsi parhaita

Kirjoita teksti asiakirja-asettelulla. Noudata näitä sääntöjä.

Riviväli 1,5

Fontti Arial 12

Sivun asetukset:

vasen laita 2,5 cm, oikea 2,5 cm

yläreuna 2,5 ja alareuna 2,5 cm

Lähteet, esim. näin.

Heino, Heidi: Pikavippien kierteessä. Me Naiset 8/2012

Martat. Talouden suunnittelu. nettilinkki. Luettu 24.1.2013

Kuluttajaliitto. Kuluttajan talous. nettilinkki. Luettu 24.1.2013

YRITTÄJÄESITELMÄ

Haastattele työssäoppimispaikkasi YRITTÄJÄÄ tai hänen edustajaansa Ensin (esitelmän alussa) esitele yrittäjä lyhyesti ja kerro, minkä alaa yrittäjä harjoittaa missä yritys sijaitsee ja montako työntekijää yritys työllistää, jos se työllistää ulkopuolisia. Yrittääkö yrittäjä itseksensä vai onko hän esim. osakkaana yrityksessä?

Etsi vastaus näiden lisäksi ainakin seuraaviin kysymyksiin:

- Kuinka kauan yritys on toiminut tai kuinka kauan kyseinen henkilö on toiminut yrittäjänä? Onko yrittäjä perustanut yrityksen itse vai jatkaako hän esim. sukuyritystä?
- Kuinka paljon yrittäjällä oli muuta työkokemusta ennen perustamista?
- Onko yrittäjällä alan koulutusta?
- Mikä sai aloittamaan yritystoiminnan?
- Mikä on yrittäjyyden paras puoli?
- Entä huonoin?
- Mitä ohjeita yrittäjä antaisi aloittelevalle yrittäjälle tai yrittäjyyttä harkitsevalle?
- Mitä muuta yrittäjä kertoo omasta urastaan?

Lähetä valmis esittely opettajalle sähköpostiin.

hanna.moilanen@ysao.fi

Työn iloa!
t. Hanna

Minustako yrittäjä

1. Millainen yritysmuoto on

- a) Ay
- b) Oy
- c) Ky
- d) osuuskunta
- e) franchising
- f) t:mi

2. Yrityskoot

Miten yritysten kokoluokat määritellään?

3. Mikä merkitys on pk-yrityksillä Suomen taloudessa? Kuinka monta prosenttia yrityksistä on pk-yrityksiä?

4. Mitä ominaisuuksia mielestäsi yrittäjältä edellytetään? Mitä näistä sinulla itselläsi on? Mainitse kolme asiaa.

5. Mikä olisi itselläsi suurin syy alkaa yrittäjäksi? Toisaalta, miksi et haluaisi yrittää? Perustelee.

6. Mainitse pari oman alasi yritystä lisälmesta ja sen lähiseudulta.

Vastaa seuraaviin kysymyksiin kokonaisin virkkein, niin että lukija ymmärtää vastauksesi ilman tehtävämönistettä. Etsi netistä tietoa, mutta älä kopioi suoraan tietoa, vaan selitä omin sanoin ja anna esimerkkejä. Mainitse myös lähdesivun osoite. Jos yhdellä hakusanalla ei löydy mitään, kokeile jotain toista sanaa.

Voit tutkia esim. näitä sivustoja:

Työmarkkina-avain

<http://www.tyomarkkina-avain.fi/J30/>

Työelämäsanasto

<http://www.tyoelamasanasto.fi/haku/>

Työelämän pelisäännöt:

<http://www.tyoelamanpelisaannot.fi/>

1. Mitä nämä sanat tarkoittavat? Selitä.

työsuhde	työhaastattelu	hakemus
ansioluettelo	TE-toimisto	työmarkkinatuki
ansiosidonnainen päiväraha		irtisanomisaika
työehtosopimus	työsopimus	
	ammattiliitto	

2. Miten voisit valmistautua työpaikkahaastatteluun?
3. Millaisia kysymyksiä työnantaja voisi sinulta työhaastattelussa kysyä? Keksi viisi ja vastaa niihin.
4. Mihin ammattiliittoon voisit liittyä jäseneksi? Kerro olennaiset tiedot ammattiliitostasi, ja siitä miten se hoitaa jäsenensä asioita. Mitä velvollisuuksia sinulla on ammattiliitossa?
5. Millä eri tavoin työpaikkaa voi hakea? Mikä on sinun mielestäsi paras tapa hakea ja miksi?
6. Mitä tarkoittavat vuosiloma ja lomakorvaukset?
7. Mitä sinun tulee tehdä työttömäksi jäätyäsi, jotta saat apua työnhakuun ja työttömyyskorvausta?
8. Olet nyt tutustunut työelämään työssäoppimisen kautta. Kerro, millaista on ollut olla työelämässä. Mikä on ollut paras puoli? Mikä on huonoin puoli? Onko sinusta työssäoppiminen hyvä tapa oppia ammattiin ja mitä valmiuksia se antaa sinulle tulevaisuuden työelämässä?